

Petnajst let delovanja knjižnice na Glasbeni šoli Jesenice

Fifteen Years of the Music School Jesenice
Library

Nina Jamar

Izveček

Prikazan je način delovanja šolske knjižnice na Glasbeni šoli Jesenice. Ob petnajstletnici knjižnice je opisano njeno delovanje v preteklosti in dodan pogled v prihodnost. V prihodnosti naj bi bil poudarek na čim boljšem sodelovanju knjižnice z učenci in učitelji Glasbene šole Jesenice. Rezultat vsega dela naj bi bila kakovostno vodena in urejena knjižnica na Glasbeni šoli Jesenice.

Ključne besede

šolske knjižnice, glasbene šole, osnovne šole, Glasbena šola Jesenice

UDK 026:377.3:78(497.4Jesenice)

Keywords

school libraries, music schools, primary schools, Music School Jesenice

Abstract

The article illustrates the Music School Jesenice school library operations. The occasion of its fifteenth anniversary is a time to reminisce about its past activities and look into the future. Future focus should be on the best possible cooperation between the library and the students and teachers of the Music School Jesenice, and all efforts should be directed towards quality management and organization of the Music School Jesenice library.

UVOD

Pisanje prispevka sta spodbudila članek mag. Francija Pivca v Šolski knjižnici (Pivec, 2007) pa tudi želja predstaviti delovanje knjižnic na glasbenih šolah, ki se trudijo čim boljše opravljati svoje delo. Knjižnica na Glasbeni šoli Jesenice obstaja petnajst let. Prav je, da glede na

petnajstletnico obstoja, zapišemo nekaj besed o njenem delovanju. Res je, da nima dolge in bogate zgodovine, pomembno pa je pregledati, kaj je bilo doslej že narejenega, in si na podlagi tega zastaviti načrte za prihodnost. Članek o petletnem delovanju knjižnice na Glasbeni šoli Jesenice pa je bil objavljen v Šolski knjižnici leta 2009 (Jamar, 2009).

1 GLASBENA ŠOLA JESENICE

1.1 ZGODOVINA GLASBENE ŠOLE JESENICE

Zgodovina Glasbene šole Jesenice sega v leto 1946, ko je bil organiziran glasbeni tečaj za violino, klavir, pihala, solopetje, trobila, violončelo in glasbeno teorijo. Septembra 1947 pa je bila z Odlokom Ministrstva za prosveto in kulturo LR Slovenije ustanovljena Državna glasbena šola na Jesenicah. Prostore je dobila v stavbi jeseniške Gimnazije. Vsa leta je šola učence v oddelke za klavir, godala, pihala, trobila, tolkala, harmoniko, kitaro, nauk o glasbi. Oddelek za solopetje je deloval v letih 1950–1971 in 1981–1984, nekaj časa je deloval tudi oddelek za balet. Široka in razgibana dejavnost društva Svoboda in gledališča na Jesenicah je v prvih petnajstih letih k sodelovanju pritegnila tudi glasbeno šolo. Tako so učenci sodelovali pri mladinskih spevoigradah, operetah, operi (Tremerski dukat), na proslavah in akademijah. Še posebej je treba omeniti simfonični orkester glasbene šole, ki je deloval pod vodstvom Rada Kleča. Sestavljali so ga pedagogi, učenci in člani društva Svoboda. Pri izvedbi so jim pomagali tudi poklicni glasbeniki ljubljanske opere in filharmonije. Orkester je naštudiral več samostojnih koncertov, sodeloval pri raznih proslavah in akademijah ter naštudiral program s sodelovanjem oddelka za solopetje. Izvajali so koncerte za violino in klavir vodilnih svetovnih skladateljev (Mozart, Haydn, Čajkovski itd.). Rado Kleč je vodil tudi harmonikarski in godalni orkester. Leta 1964 se je šola približala tudi učencem in krajanom zunaj Jesenic. Odprla je dislocirane oddelke v Žirovnici, Kranjski Gori in Mojstrani. Poleg internih in javnih nastopov je prirejala tudi učne ure za učence osnovnih šol, sodelovala na javnih in kulturnih prireditvah v občini, se udeleževala Srečanj glasbenih šol Gorenjske in zamejstva, radijskih snemanj in tekmovanj glasbenih šol Slovenije. Leta 1993, natančneje 15. oktobra je Glasbena šola Jesenice dobila nove prostore na Kežjarjevi 22 na Jesenicah. Že v šolskem letu 1993/1994 pa so se začele priprave na obnovo največjega kulturnega spomenika na Jesenicah, tako imenovane Kasarne na Stari Savi. Del stavbe, katere obnova je bila končana marca 2005, je od takrat dalje namenjen dejavnosti

Šolsko leto 2004/2005 je bilo za Glasbeno šolo Jesenice prelomno, saj se je preselila v nove prostore, ki so del muzejskega kompleksa Stare Save. Takrat je svoj prvi prostor, 35 m², dobila tudi knjižnica.

Glasbene šole Jesenice. Nov prostor vsekakor pomeni tudi veliko novih delovnih izzivov, ki jih na Glasbeni šoli Jesenice z velikim ponosom tudi uresničujemo. Predvsem je pomembno omeniti delovanje orkestrrov (pihalni, godalni, big band, harmonikarski), baletni oddelek, uspehe učencev na različnih tekmovanjih, srečanja harmonikarskih orkestrrov Slovenije ter sodelovanje s šolami doma in v tujini ter lokalnim okoljem. Leta 2017 je Glasbena šola Jesenice praznovala svojo sedemdesetletnico, ki jo je obeležila z izdajo zbornika, priročnika za korepeticije za balet, zgoščenke s posnetki učencev, koledarjem, slavnostnim koncertom, glasbenim abonmajem jeseniških glasbenikov in skladateljev ter celovečernim koncertom Simfoničnega orkestra Jesenice. V slavnostnem letu je namreč Glasbeni šoli Jesenice uspelo, da je pod njenim okriljem in dirigentskim vodstvom Natalije Šimunović na Jesenicah po dolgih letih spet zazvenel simfonični orkester (Šestdeset let Glasbene šole Jesenice, 2007).

2 KNJIŽNICA GLASBENE ŠOLE JESENICE

2.1 ZGODOVINA KNJIŽNICE NA GLASBENI ŠOLI JESENICE

Knjižnica na Glasbeni šoli Jesenice začela delovati v šolskem letu 2003/2004, ko še ni imela svojih prostorov. Takrat smo gradiva začeli intenzivno obdelovati v računalniškem programu Šolska knjižnica. Gradivo je bilo shranjeno na podstrešju in v učilnicah posameznih učiteljev. Pred tem so bile note označene z inventarnimi številkami in žigosane, v enotah gradiva pa je bil kartonček, namenjen izposoji gradiva. Evidence izposoje gradiva nismo vodili. V knjižnici je zaposlena knjižničarka za 0,20 % delovnega časa, kar pomeni 8 ur na teden.

Šolsko leto 2004/2005 je bilo za Glasbeno šolo Jesenice prelomno, saj se je preselila v nove prostore, ki so del muzejskega kompleksa Stare Save. Takrat je svoj prvi prostor, 35 m², dobila tudi knjižnica. Prvih pet let delovanja knjižnice na Glasbeni šoli Jesenice je bilo namenjenih predvsem obdelavi gradiva in vzpostavitvi njenega delovanja. Od šolskega leta 2008/2009 dalje pa naj bi bil poudarek tudi na povečanju

Pomemben del knjižnice naj bi bilo tudi raziskovanje bogate zgodovine glasbene dejavnosti na Jesenicah in bližnji okolici ter zgodovine Glasbene šole Jesenice, k čemur sodi tudi urejanje fotografskega in avdiovizualnega gradiva, ki nastane ob spremljanju številnih koncertov v okviru Glasbene šole Jesenice.

Bibliopedagoško delo z oddelki se je začelo v šolskem letu 2005/2006, ko je bilo v sklopu pridobitve pedagoško-andragoške izobrazbe, pri predmetu specialna didaktika, treba izvesti uro v razredu.

pedagoške dejavnosti knjižnice. Pomemben del knjižnice naj bi bilo tudi raziskovanje bogate zgodovine glasbene dejavnosti na Jesenicah in bližnji okolici ter zgodovine Glasbene šole Jesenice, k čemur sodi tudi urejanje fotografskega in avdiovizualnega gradiva, ki nastane ob spremljanju številnih koncertov v okviru Glasbene šole Jesenice. Ob petdeset-, šestdeset- in sedemdesetletnici Glasbene šole Jesenice so izšli tudi zborniki, ki predstavljajo delovanje v vseh teh letih. Temeljne podatke o knjižnici, knjižnični red ter urnik njenega delovanja si je možno ogledati na spletni strani Glasbene šole Jesenice (www.glasbenasolajesenice.si). Za vsako šolsko leto sta izdelana Letni načrt in Letno poročilo delovanja knjižnice. Knjižnica deluje v skladu z veljavnim knjižničnim redom. Ima svoj zaščitni znak, Škratka Notka, delo akademskega slikarja Ignaca Kofola, ki tako učitelje in učence kot tudi zunanje uporabnike seznanja z dogajanjem v knjižnici in jim pomaga ter svetuje pri vseh vprašanih, povezanih s knjižnico. Upamo, da bo kdaj zaživel tudi v obliki lutke ali na majici. Aprila 2009 pa smo v knjižnici Glasbene šole Jesenice gradivo začeli vnašati v sistem COBISS, kar – ob vseh drugih dejavnostih knjižnice – še ni končano.

2.2 INTERNO BIBLIOTEKARSKO STROKOVNO DELO

Celotno gradivo je bilo najprej obdelano v računalniškem programu Šolska knjižnica, ki je bil kasneje prenovljen in preimenovan v WinKnj. Ob začetku šolskega leta 2007/2008 je knjižnica imela vpisanih 7158 enot in 5482 naslovov gradiva. Malo manj kot devetdeset odstotkov knjižničnega gradiva predstavlja jo muzikalije. Novembra 2006 je knjižnica Glasbene šole Jesenice v dar prejela tudi arhiv Ženskega pevskega zbora Milko Škoberne z Jesenic. Gre za 523 skladb, ki jih je prepeval zbor, ki bo leta 2018 praznoval štiridesetletnico delovanja. Gradivo je bilo urejeno in postavljeno v omarah po inventarnih številkah. Izposoja je takoj, ko je bilo to možno, začela potekati s pomočjo računalniškega programa. Leta 2009 pa smo začeli z obdelavo gradiva v sistemu COBISS in postavitvijo gradiva po UDK-sistemu. Preden smo knjižnično gradivo začeli vnašati v sistem COBISS, smo v sodelo-

vanju z učitelji na Glasbeni šoli Jesenice izvedli večji odpis gradiva. V sistem COBISS je bilo septembra 2013 vnesenega dovolj gradiva, da smo lahko tudi izposoja gradiva začeli opravljati v sistemu COBISS. Trenutno je v sistem COBISS vnesenega okoli osemdeset odstotkov vsega knjižničnega gradiva, od tega je bilo okoli štirideset odstotkov zapisov prevzetih, okoli šestdeset odstotkov pa jih je bilo v sistemu COBISS kreiranih na novo. Za vnos v sistem COBISS je ostalo še nekaj tiskanih muzikalij, neknjižnega gradiva in gradivo Ženskega pevskega zbora Milko Škoberne iz Jesenic. Do začetka šolskega leta 2017/2018 je bilo v sistem COBISS vnesenih 3705 naslovov oziroma 5006 enot knjižničnega gradiva. Inventura gradiva je bila opravljena poleti leta 2016; naslednjič bo opravljena poleti leta 2021.

Sedeminpetdeset odstotkov vpisanih članov knjižnice je učiteljev na Glasbeni šoli Jesenice, devetintrideset odstotkov je učencev Glasbene šole Jesenice in štiri odstotke je zunanjih uporabnikov. Zamudnine in članarine v knjižnici Glasbene šole Jesenice ne zaračunavamo, želimo pa, da se ob koncu posameznega šolskega leta izposojeno gradivo vrne v knjižnico.

2.3 BIBLIOPEDAGOŠKO DELO Z ODDELKI IN SKUPINAMI

Bibliopedagoško delo z oddelki se je začelo v šolskem letu 2005/2006, ko je bilo v sklopu pridobitve pedagoško-andragoške izobrazbe, pri predmetu specialna didaktika, treba izvesti uro v razredu. To je bilo opravljeno v sklopu pouka glasbene pripravnice in predšolske glasbene vzgoje na Glasbeni šoli Jesenice. Nadaljevanje pa je sledilo v šolskem letu 2006/2007, ko sta bili pripravljene bibliopedagoški uri: »Škrat Notko vas povabi v knjižnico« za predšolsko glasbeno vzgojo in glasbeno pripravnico ter »Z Notkom spoznajte Glasbeno šolo Jesenice in knjižnico« za peti razred nauka o glasbi. Bibliopedagoški uri se ustrezno dopolnjujeta in spreminjata glede na potrebe in izkušnje. S tem želimo učence opozoriti na to, da knjižnica na Glasbeni šoli Jesenice deluje, ter jih seznaniti s storitvami, ki jih nudi. Knjižničnih informacijskih znanj v knjižnici ne izvajamo, ker pouk poteka večinoma individualno. Skupinske oblike pouka predstavljajo le predšolska glasbena vzgoja, glasbena pripravnica ter nauk o glasbi.

2.4 DRUGE DEJAVNOSTI KNJIŽNICE

Veliko pozornosti v knjižnici Glasbene šole Jesenice namenjamo tudi ohranjanju spomina na preteklo glasbeno dogajanje na Jesenicah. V ta namen je bilo pripravljeno že gradivo za: razstavo in zloženko v spomin na Rada Kleča (1907–1990), ravnatelja in pedagoga na Glasbeni šoli Jesenice, publikacijo Zbrana dela Janka Pribošiča, skladatelja in ravnatelja ter pedagoga na Glasbeni šoli Jesenice, ter razstavo o družini Jeraša in njenih dosežkih na področju glasbe.

Veliko pozornosti namenjamo izdaji šolskega časopisa Notko.

Prav tako veliko pozornosti namenjamo izdaji šolskega časopisa Notko. Prva številka je izšla novembra 2010 in za zdaj še kar vztrajamo in izdamo eno številko v šolskem letu. Navada je, da številka izide novembra, v njej pa je opisano dogajanje v preteklem šolskem letu. V Notku objavljajo predvsem učenci in učitelji Glasbene šole Jesenice. K objavam pa povabimo tudi vse, s katerimi sodelujemo v lokalnem in širšem okolju. Predstavljamo tudi znane jeseniške glasbenike. V vseh teh letih je bilo v Notku objavljenih dvesto petinosemdeset člankov in tristo dvaindevetdeset fotografij. Imamo srečo, ker se na glasbenih šolah res veliko dogaja, prav tako pa ob dogodkih nastaja veliko fotografskega in videografskega, zato se res ni treba bati, da ne bi bilo česa objaviti.

Knjižnica Glasbene šole Jesenice aktivno sodeluje tudi pri nastajanju zbornikov šole. Izdani so bili ob petdeset-, šestdeset- in sedemdesetletnici šole. V zborniku ob sedemdesetletnici so najprej predstavljeni oddelki Glasbene šole Jesenice v jubilejnem šolskem letu, nato pa tradicionalni koncerti, projekti, tekmovanja, ugledni gostje, ki so prisluhnili učencem Glasbene šole Jesenice, sodelovanje z drugimi glasbenimi šolami in lokalnim okoljem, pomembni mejniki zadnjih desetih let, glasbeni abonma, krstne izvedbe, izdajateljska dejavnost, jeseniške glasbene družine, dijaki in študenti glasbe, ki so obiskovali Glasbeno šolo Jesenice, ter poklicni glasbeniki, ki so obiskovali Glasbeno šolo Jesenice.

Na Tekmovanje mladih slovenskih glasbenikov in baletnih plesalcev (TEMSIG) pa v knjižnici Glasbene šole Jesenice poskrbimo za računalniško obdelavo podatkov tako na regijskem kot državnem nivoju in se skupaj z mladimi glasbeniki veselimo njihovim uspehom.

Na Glasbeni šoli Jesenice je od leta 2009 tudi sedež študijske skupine za knjižničarje na glasbenih šolah.

Že od začetka šolskega leta 2016/2017 pa v Glasbeni šoli Jesenice domuje knjigobeznica. Z njo vabimo k izmenjavi knjižnega in notnega gradiva. Predvsem bi radi dosegli, da bi prišlo do izmenjave notnega gradiva, kar nam za zdaj še ni najbolje uspelo. Malo tudi po naši krivdi, ker vnos gradiva v COBISS, če si to priznamo ali ne, zahteva veliko časa in koncentracije. Glede na to, da knjižnica na Glasbeni šoli Jesenice deluje le osem ur na teden, včasih ne ostane dovolj časa za vse, kar bi želeli postoriti in čemur bi radi namenili pozornost.

2.5 STROKOVNO SPOPOLNJEVANJE

Knjižničarka na Glasbeni šoli Jesenice je diplomirala, magistrirala in doktorirala na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je opravila tudi pedagoško-andragoško izobraževanje. Opravljena pa ima tudi strokovni izpit za bibliotekarja v NUK-u ter strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja na MIZŠ. Strokovno spopolnjevanje pa je potekalo predvsem s področja programske opreme WinKnj ter sistema COBISS (segmenti Katalogizacija (dovoljenja A+B1,SER,C), Serijske publikacije, Zaloga, Izposoja).

2.6 SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

V šolskem letu 2005/2006 je bila na Glasbeni šoli Jesenice prvič izvedena glasbena pravljica za otroke iz Vrtca Jesenice. Izvedba poteka v sodelovanju knjižnice Glasbene šole Jesenice z učitelji in učenci šole. Izvedemo jo tako, da otroci iz vrtca med besedilom pravljice spoznajo inštrumente, ki jih poučujemo na Glasbeni šoli Jesenice. Na inštrumente zaigrajo učenci, ki jih na nastop pripravijo njihovi učitelji. Tako smo od šolskega leta 2005/2006 za otroke iz Vrtca Jesenice izvedli že štiriin-sedemdeset glasbenih točk, obiskalo pa nas je okoli petsto štirideset predšolskih otrok. Upamo, da smo koga navdušili za igranje kakega inštrumenta in da je kdo izmed njih že učenec Glasbene šole Jesenice.

Na Glasbeni šoli Jesenice je od leta 2009 tudi sedež študijske skupine za knjižničarje na glasbenih šolah pod okriljem Zavoda RS za šolst-

vo. Ob tej priložnosti bi se radi knjižničarji na glasbenih šolah za vso podporo zahvalili dr. Dimitriju Beuermannu in Romani Fekonja iz Zavoda RS za šolstvo ter mag. Martini Valant, ravnateljici Glasbene šole Jesenice. Seveda pa posebna zahvala velja tudi vsem predavateljem, ki so nam na srečanjih študijske skupine posredovali svoje znanje. Knjižničarji glasbenih šol v Sloveniji smo se torej od leta 2009 zbrali že enajstkrat in na naših srečanjih prisluhnili devetindvajsetim predavanjem štiriindvajsetih predavateljev. Z nami so bili predavatelji iz Narodne in univerzitetne knjižnice, Akademije za glasbo, Zavoda RS za šolstvo, Filozofske fakultete (Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo), Centralne tehniške knjižnice ter IZUM-a. Predavali so nam tudi diplomanti Filozofske fakultete, knjižničarji iz osnovnih šol, predstavnik založbe Hartman ter ljudje, ki se ukvarjajo z razvojem programske opreme za šolske knjižnice. Srečanja večinoma potekajo na Glasbeni šoli Jesenice, enkrat pa je bilo srečanje na Glasbeni šoli v Celju ter enkrat pa na Glasbeni šoli Velenje. Leta 2012 smo skupaj objavili tudi članek v reviji *Glasba v šoli in vrtcu*, ki smo ga naslovili *Kako lahko knjižnica glasbene šole pripomore k delovanju glasbene šole?* (Jamar et al., 2012).

Knjižnica na Glasbeni šoli Jesenice veliko sodeluje tudi z Občinsko knjižnico Jesenice, in sicer pri vnosu člankov, objavljenih o Glasbeni šoli, v sistem COBISS ter pri vnosu podatkov o jeseniških glasbenikih v spletni biografski leksikon Gorenjci.si (www.gorenjci.si). V spletnem biografskem leksikonu Gorenjci.si

tako lahko najdemo podatke o devetnajstih jeseniških glasbenikih, v sistemu COBISS pa lahko najdete bibliografske zapise o sedemindvajsetih člankih, ki govorijo o dogajanju na Glasbeni šoli Jesenice.

V veliko pomoč in oporo sta bila pri začetkih dela na Glasbeni šoli Jesenice takratni knjižničar na Glasbeni šoli Celje (mag. Kristian Kolman) in knjižničarka na Glasbeni šoli Kamnik (Duška Težak). V šolskem letu 2006/2007 je bilo vzpostavljeno sodelovanje z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Pod vodstvom dr. Alenke Šaupperl so štiri študentke pri predmetu klasifikacija 2 izdelale seminarsko nalogo z naslovom *Tezaver in klasifikacijski sistem knjižnice Glasbene šole Jesenice*. Žal z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo kasneje nismo več sodelovali, si pa nadaljevanja sodelovanja zelo želimo.

3 NAČRTI ZA PRIHODNOST

V prihodnje si želimo predvsem naslednjih stvari: več bibliopedagoškega dela z učenci (saj bodo le tako obveščeni o tem, kaj jim knjižnica lahko nudi, in jo bodo tudi obiskovali), več sodelovanja z učitelji, ki delujejo na Glasbeni šoli Jesenice, vključitev in obdelavo gradiva s pomočjo sistema COBISS, več strokovnega sodelovanja s knjižnicami na glasbenih šolah ter z drugimi knjižnicami, ki pokrivajo to področje, BINK-om, NUK-om, IZUM-om itd., ter čim več stalnega strokovnega izpopolnjevanja. ●

Viri

Jamar, N. (2009). Pet let delovanja knjižnice na Glasbeni šoli Jesenice. V: *Šolska knjižnica*, 19 (2009) 1, 65–70.

Jamar, N. et al. (2012): *Kako lahko knjižnica Glasbene šole Jesenice pripomore k delovanju*

glasbene šole?. V: *Glasba v šoli in vrtcu*, 16 (3/4), 105–111.

Pivec, F. (2007). Vabilo k preučevanju zgodovine šolskih knjižnic. V: *Šolska knjižnica*, 17 1, 48–49. *Šestdeset let Glasbene šole Jesenice: 1947–2007* (2017). Jesenice: Glasbena šola.

DR. NINA JAMAR, uni. dipl. bibl., je zaposlena kot šolska knjižničarka na Glasbeni šoli Jesenice
Naslov: Cesta Franceta Prešerna 48, 4270 Jesenice
E-naslov: ninajamar@gmail.com ali gsjes.knjiznica@siol.net